T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DENİZLİ BELEDİYESİ BELTAŞ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

www.balioglu.net

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 7
7. DENETİM BULGULARI 8
8. EKLER 16

www.balioglu.net

KISALTMALAR

KİK : Kamu İhale Kurumu

Şirket : Beltaş Denizli Büyükşehir Belediyesi Temizlik Ulaşım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. İlk Madde ve Malzeme Niteliğindeki Mallar İçin İlk Madde ve Malzeme Hesabı Yerine Ticari Mallar Hesabının Çalıştırılması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Yazılım Alımlarının Demirbaşlar Hesabına Kaydedilmesi

2. Denizli Büyükşehir Belediyesince Verilen İşletme Hakkının İhalesiz Olarak Üçüncü Kişilere Kiralanması

3. İhale Usulüyle Gerçekleştirilmesi Gereken Alımların Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemiyle Temin Edilmesi

4. Süreklilik Arz Eden Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Yapılmaması

5. Şirketin Kamu İhale Kanunu'na Göre İstisna Kapsamında Bulunan Alımlarıyla İlgili Usul ve Esasların Belirlenmemesi

6. Personel Avanslarının Yönergeye Uygun Olarak Kullandırılmaması

7. Yıl Sonu Demirbaş Sayımının Yapılmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Beltaş Denizli Büyükşehir Belediyesi Temizlik Ulaşım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70'inci maddesine istinaden kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör temsilcilerinin ihtiyaçları doğrultusunda ve özellikle Denizli Büyükşehir Belediyesinin mal ve hizmet alımlarının ucuzlatılması amacıyla kurulmuş bir belediye şirketidir. Şirketin ödenmiş sermayesi 12.284.467,00 TL'dir ve tamamı Denizli Büyükşehir Belediyesine aittir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na tabi olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Ana Sözleşmesine göre Şirketin faaliyet alanları şunlardır:

- Denizli şehri dahilinde hayatın ucuzlatılması, yokluğu ve kıtlığı duyulan mal ve hizmetlerin serbest piyasa kurallarına uygun olarak temin edilmesini sağlamak ve sanat kültür varlıklarının korunması amacına matuf her türlü ticari, sınai, zirai, turizm, alt yapı, çevre v.b.gibi faaliyetlerde bulunmak.

- Kara, hava ve raylı sistemlerle eşya ve toplu taşıma hizmetlerini yapmak ve yaptırmak., konusu ile ilgili araç ve gereç ekipmanların imalatı, alımı, satımı , ithalatı, ihracatı yapmak.

- Resmi veya özel kurum ve kuruluşların bina içi ve dışı temizlik hizmetlerini yapmak.

- Türkiye turizmine katkıda bulunmak üzere turistik tesisler kurabilir, işletebilir, kiralayabilir, kiraya verebilir.

- Belediyelerin ve kamu kuruluşlarının ihtiyaç duyacağı her türlü emtianın, demirbaş makine ve tesisatın temin edilmesi hususunda faaliyette bulunabilir.

- Gerek kendi mülkiyetinde gerekse üçüncü şahıslara ait araçlar üzerinde meskenler, işyeri, işhanları, dükkânlar, turistik ve sınaî tesisler inşa edebilir, her türlü taahhüt işlerine girebilir.

- Gayrimenkuller üzerinde kat mülkiyeti, kat irtifakı, tevhit, ifraz, imar planı, mevzi planı, arsa ve arazi düzenlemesi, rızai taksim, cins tashihi, yola terk gibi tasarrufları yapabilir, intifa ve sükna hakları tesis edebilir.

- Kamunun İhtiyaç duyduğu kreş, huzurevi, düşkünler yurdu, konservatuar gibi sosyal amaçlı müesseseleri kurabilir, işletebilir, kurulmuşlarını devralabilir, devredebilir, kültürel ve eğitim amaçlı faaliyetlerde bulunabilir.

- Dinlenme, eğlence ve sportif tesisler kurabilir, işletebilir, kurulmuş tesisleri devralabilir, devredebilir, kiralayabilir ve kiraya verebilir.

www.balioglu.net

- Akaryakıt bayilikleri almak suretiyle her türlü akaryakıtın iç ve dış ticaretini yapabilir.

- Tanzim satış mağazaları açabilir, işletebilir, toptan ve perakende iç ve dış ticaretini yapabilir.

- Isı enerjisi, arıtma tesisleri, katı ve sıvı artıkları değerlendirme tesisleri kurabilir, işletebilir, devralabilir ve devredebilir. Her türlü alt yapı hizmetlerinin karşılanmasına matuf faaliyetlerde bulunabilir.

-Şirket maksatlarını gerçekleştirmek için her türlü demirbaş, makine ve tesisat, taşıt araçlarını, gayrimenkullerini satın alabilir, kiralayabilir, kiraya verebilir, devir ve ferağ edebilir, taşıt araçlarıyla nakliyecilik yapabilir.

- İştigal mevzuu ile ilgili mal ve hizmetler için mümessillik, komisyonculuk (aracılık yapmamak şartıyla) , bayilik, acentelikler alabilir, verebilir.

- Şirket iştigal mevzuu ile ilgili olarak uluslararası, sergi ve haftalar düzenleyebilir ve düzenlenenlere iştirak edebilir.

- Ana gayenin tahakkuku için sınaî işletmeler kurabilir, işletebilir kurulmuş veya kurulacak yerli ve yabancı şirketlere ortak olabilir.

- Ana gayenin tahakkuku için gerekli kısa, orta ve uzun vadeli kredileri iç ve dış finansman kurumlarından temin edebilir, kredi temini için gayrimenkullerini, ipotek, menkullerini rehnedebilir, ipotek ve rehin alabilir, kefalet alabilir, verebilir, fek işlemleri yapabilir

- Ana gayenin tahakkuku için ihtira beratı, marka, patent, know-how, lisans, ticari ünvan vesair gayri maddi hakları iktisap edebilir, kiralayabilir ve kiraya verebilir.

- Şirket konusu ile ilgili olarak özel ve kamu kurumlarınca düzenlenen her türlü açık artırmalara eksiltmelere, menkul ve gayrimenkul ihalelerine girebilir, teklif verebilir, pay akçesi sürebilir, çekebilir, bunlarla ilgili işlemleri yapabilir.

- Şirket, amacını gerçekleştirmek için doğalgaz tesisat ve şehir içi hat döşemesi yapabilir.

- Şirket, Denizli ilinde asfalt yapımı, serimi ve diğer asfalt çalışmaları yapabilir. Asfalt yapımı ile ilgili bir üretim tesisi kurabilir, devralabilir, devredebilir.

- Şirket, amacını gerçekleştirmek için danışmanlık hizmeti yapabilir, yaptırabilir.

Yukarıda gösterilen konular dışında şirket için faydalı ve lüzumlu görülecek başka işlere girişilmek istendiği takdirde konu Şirket Genel Kurulunun onayına sunulacak ve bu yolla karar alındıktan sonra şirket bu işleri de yapabilecektir.

www.balioglu.net

Şirketin çok sayıda işletmesi bulunmaktadır. Şirket, 2007 yılından beri Denizli'nin önemli parklarından olan Çamlık Parkı, Yunus Emre Koruluğu, Eskihisar Parkı, Adalet Park Kafe, Adalet Park Restoran, Servergazi Değirmen Restoran, Teleferik, Bağbaşı Yaylası, Balcı Konağı, Yunus Emre Butik Kafe, Yunus Emre Tenis Kafe, Laodikya Büfe, Çamlık Beyaz Kafe, İncilipınar Kafe, Akkonak Parkı, Denizli Kayak Merkezi ve şehrin tarihi yapılarından olan Kaleiçi Çayhane, Osman Bey ve Konyalıoğlu Konaklarından oluşan Denizli Konağı'nın işletmesini yapmaktadır.

1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Denizli Büyükşehir Belediyesi Temizlik Ulaşım San. Tic. A.Ş (BELTAŞ)'de yöneticiler dahil tüm personel işçi statüsünde olup 1475 sayılı İş Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak çalıştırılmaktadır.

Personelin görev dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

DEPARTMAN (GRUP)	PERSONEL SAYISI
GENEL MÜDÜR	1
GENEL MÜDÜR YARDIMCISI	3
MUHASEBE MÜDÜRÜ	1
İNSAN KAYNAKLARI MÜDÜRÜ	1
MUHASEBE PERSONELİ	3
İNSAN KAYNAKLARI PERSONELİ	2
İDARİ İŞLER PERSONELİ	49
BÜFE PERSONELİ	3
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	60
TEMİZLİK PERSONELİ	46
AÇIK CEP OTOPARKLAR PERSONELİ	33
KAPALI OTOPARKLAR	55
LOJİSTİK PERSONELİ	7
TEKNİK PERSONEL	13
SOSYAL TESİSLER PERSONELİ	125

www.balioglu.net

ULAŞIM PERSONELİ	5
HAL MÜDÜRLÜĞÜ PERSONELİ	21
BEKÇİ	5
TOPLAM	433

BELTAŞ, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70'inci maddesine istinaden kurulmuştur. Hisselerinin tamamı Denizli Büyükşehir Belediyesine aittir. Şirketin faaliyet alanı 24.10.2007 tarih ve 6922 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde geniş olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda Şirketin Denizli Büyükşehir Belediyesi ile hem doğrudan hem de dolaylı olarak ilişkisi bulunmaktadır.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca Belediye İktisadi İşletmeleri Sayıştay denetimine tabidir. Ayrıca şirket, vergi incelemesi açısından Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığı, Türk Ticaret Kanunu uygulaması açısından ise Ticaret Bakanlığı denetimine tabidir.

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

Şirketin 2019 yılı mali tablolarına göre net satışları 42.578.741,54 TL olup dönem zararı 1.127.270,92 TL'dir. 4.770.533,42 TL dönen varlıklarına karşılık 6.609.523,72 TL kısa vadeli borcu bulunmaktadır. Şirketin dönen varlıkları ile kısa vadeli borçlarını karşılayamadığı görülmektedir. Duran darlıkları toplamı 13.882.202,11 TL olup uzun vadeli borçları 3.836.906,79 TL'dir. Şirketin 2019 yılı itibariyle özkaynakları toplamı 8.206.305,02 TL olup 12.284.467,00 TL ödenmiş sermayesi bulunmaktadır. Aktif büyüklüğü aynı yıl itibariyle 18.652.735,53 TL'dir.

2019 yılı mali tablolarında açıklanan 1.127.270,92 TL zararın esas itibariyle kamuya açık alanların işletilmesi ve kar amacı yanında vatandaşa ucuz ve kaliteli hizmet sunulmasının da amaç edinilmesinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Şirketin yıl içinde bilanço üretmediği, bilançoyu sadece yıl sonunda hazırladığı, buna karşılık vergi dairesine verilen geçici vergilerden dolayı yıl içinde üçer aylık dönemlerde gelir tablosunu hazırlayarak kar-zarar durumunu vergi dairesine beyan ettiği görülmüştür.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde faaliyetini sürdüren özel tüzel kişiliğe sahip BELTAŞ'ın muhasebe kayıtları tek düzen muhasebe sistemine göre yapılmaktadır.

Tutulan defterler ile mali tablo ve raporları da yine Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda hazırlanmaktadır.

Şirkette Bütçe Muhasebe Programı olarak Netsis Entegre 9 Programı kullanılmaktadır. Lojistik, Satış, Finans, Muhasebe, Üretim, Genel Yönetim Modülleri mevcut olan söz konusu Program lisanslıdır. Mali tablo, rapor ve cetveller bu program tarafından üretilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye defteri.
- Envanter defteri
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Gelir Tablosu

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

www.balioglu.net

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Beltaş Denizli Büyükşehir Belediyesi Temizlik Ulaşım San.Tic.AŞ, Türk Ticaret Kanunu hükümleri kapsamında faaliyet gösterdiğinden, yapmış olduğu işlemlerle ilgili kendi bünyesinde iç denetçi çalıştırma zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle şirket tarafından hazırlanmış bir iç denetim raporu mevcut değildir.

Şirketin ön muhasebe işlemleri şirket bünyesinde çalışan personel tarafından yerine getirilmekte, mali tabloları ve buna ilişkin iş ve işlemler ise anlaşmalı mali müşavir tarafından izlenmektedir.

Şirkette Bağımsız denetim yapılmamakta ve Yeminli Mali Müşavir Raporu düzenlenmemektedir.

Şirkette iç kontrole ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Beltaş Denizli Büyükşehir Belediyesi Temizlik Ulaşım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: İlk Madde ve Malzeme Niteliğindeki Mallar İçin İlk Madde ve Malzeme Hesabı Yerine Ticari Mallar Hesabının Çalıştırılması

Şirketin kafe ve lokanta gibi işletmelerinde yemek hizmetlerinde kullanılmak üzere alınan ve stoklanan et, un, şeker gibi tedarik edilmiş mallar bulunmasına rağmen "Stoklar" ana başlığı altındaki hesaplarda sadece 153 Ticari Mallar ile 159 Verilen Sipariş Avansları Hesaplarının çalıştırıldığı, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının ise hiç kullanılmadığı anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

Konu ile ilgili olarak 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan

Tekdüzen Hesap Planı Açıklamasında üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurulan hammadde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ambalaj malzemesi ve diğer malzemelerin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında izleneceği; söz konusu hammadde ve malzemelerin satın alındıkları ya da üretildikleri maliyet bedelleri ile bu hesabın borcuna, üretime verildiğinde, tüketildiğinde, satıldığında veya devredildiğinde ise bu hesabın alacağına kaydedileceği belirtilmektedir.

Oysa Şirketin üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurduğu hammadde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ve diğer malzemelerin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı yerine 153 Ticari Mallar Hesabında izlendiği görülmüştür.

Bu durumda Şirketin 2019 yılı bilançosunda 153 Ticari Mallar Hesabında kayıtlı tutarın gerçek durumu yansıtmadığı, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına ise hiç yer verilmediği değerlendirilmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Yazılım Alımlarının Demirbaşlar Hesabına Kaydedilmesi

Şirkete ait mali tablolarının incelenmesi neticesinde; 260 Haklar Hesabında izlenmesi gereken yazılım programı ve lisans alımlarının, 255 Demirbaşlar Hesabında izlendiği görülmüştür.

1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan tekdüzen hesap planı açıklamalarına göre işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların 255 Demirbaşlar Hesabında izleneceği ifade edilmiştir.

Yine söz konusu açıklamalarda imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi bir bedel ödenerek elde edilen bazı hukuki tasarruflar ile kamu otoritelerinin işletmeye belirli alanlarda tanıdığı kullanma, yararlanma gibi yetkiler dolayısıyla yapılan harcamaların da 260 Haklar Hesabında izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Şirketin 2019 yılı kesin mizanında, çeşitli amaçlarla kullanılmak üzere alınan yazılım programları ve lisansların demirbaşlar hesabına kaydedildiği görülmüştür. Bu kayıt neticesinde 2019 yılı bilançosunda 255 Demirbaşlar Hesabı 135.283,00 TL fazla yer alırken 260 Haklar Hesabı da aynı tutarda eksik yer almıştır.

BULGU 2: Denizli Büyükşehir Belediyesince Verilen İşletme Hakkının İhalesiz Olarak Üçüncü Kişilere Kiralanması

Denizli Büyükşehir Belediyesi şirketi olmasından dolayı BELTAŞ AŞ.'ye mevzuat kapsamında Denizli Büyükşehir Belediyesi tarafından işletme hakkı devri yapılan taşınmazlardan bazılarının bu defa BELTAŞ tarafından ihalesiz olarak üçüncü kişilere kiraya verildiği anlaşılmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Şirket kurulması" başlıklı 26' ncı maddesinde;

"...Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu

şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. (Ek cümle: 12/11/2012-6360/10 md.) Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir."

Denilmektedir.

Belediye şirketlerinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanun'u kapsamında yer almamakla birlikte yukarıda yer verilen madde gereğince belediyelerden işletme hakkını devraldığı taşınmazları üçüncü kişilerin kullanımına bırakabilmeleri için 2886 sayılı Kanun'a göre işlem yapmaları gerekmektedir.

Oysa BELTAŞ'ın 2019 yılı içerisinde Denizli Büyükşehir Belediyesinden daha önce işletme hakkını devraldığı toplam 42 adet taşınmazı ihalesiz olarak üçüncü kişilere kiraya verdiği tespit edilmiştir.

Söz konusu taşınmazların 2886 sayılı Kanuna uygun olarak ihale edilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 3: İhale Usulüyle Gerçekleştirilmesi Gereken Alımların Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemiyle Temin Edilmesi

Beltaş AŞ. tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarında; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesindeki temel ilkelere, 22'nci maddede düzenlenen doğrudan teminle ilgili hükümlere uyulmayarak bazı mal ve hizmet alımlarının ihale yoluyla temin edilmesi gerekirken kısımlara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde;

"Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler." denilerek belediye şirketleri de Kanun kapsamında belirtilmiştir.

Mezkur Kanun'un "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde idareler yapacakları ihalelerde rekabeti, eşit muameleyi ve kaynakların verimli kullanılmasını, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını sağlamakla sorumlu tutulmuştur. Ayrıca eşik değerlerin

altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemeyeceği ve bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu, diğer ihale usullerinin Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılabileceği temel ilkeler arasında sayılmıştır.

Söz konusu Kanun'a göre çıkarılan Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Temel İlkeler" başlıklı 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Temel İlkeler" başlıklı 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre; eşik değerlerin ya da parasal limitlerin altında kalmak veya bu yönetmeliklerde yer alan diğer hükümlerin uygulanmasından kaçınmak amacıyla mal ve hizmet alımları kısımlara bölünememektedir.

Yukarıda yer verildiği üzere mevzuatın rekabeti ve eşit muameleyi, ihtiyaçların uygun şartlarla karşılanmasını engelleyecek şekilde ve parasal limitlerin altında kalmak amacıyla alımların kısımlara bölünemeyeceği ilkelerinden hareketle Şirketin kendi personeline yönelik yemek hizmeti ve mutfak malzemesi alımlarını kısımlara bölmeden yapmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 4: Süreklilik Arz Eden Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Yapılmaması

Yapılan denetim sonucunda doğrudan temin kapsamında yapılan ve belli bir süre devam ederek süreklilik oluşturan alımlarda sözleşme yapılması gerekirken yapılmadığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinde hangi hallerde doğrudan temin yapılacağı ve şartları belirtilmiştir. Buna göre yapılacak alımlarda genel olarak sözleşme yapma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ancak, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesinde;

"...

Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir. Buna karşılık, 22 nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur.

...”

Denilmek suretiyle sözleşme yapılması zorunlu olan haller belirtilmiştir. Doğrudan temin dosyaları incelendiğinde ise bu nitelikteki alımlarda sözleşme bulunmadığı görülmüştür. İdarenin söz konusu hususta daha dikkatli olması gerekmektedir.

BULGU 5: Şirketin Kamu İhale Kanunu'na Göre İstisna Kapsamında Bulunan Alımlarıyla İlgili Usul ve Esasların Belirlenmemesi

Şirketin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/g maddesine uygun istisna kapsamındaki alımlarıyla ilgili usul ve esasları belirlemeden mal ve hizmet alımında bulunduğu görülmüştür.

Şirketin mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabi bulunmaktadır. Ancak, 4734 sayılı Kanun'un 3/g maddesinde, Kuruluşun üretim ve ana faaliyet konusu ile ilgili mal ve hizmet alımlarından, yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli bu maddede belirtilen limiti (2019 yılı için 13.857.591 TL) aşmayanların, Kamu İhale Kanunu'ndan istisna tutulması hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

4734 sayılı Kanun'un İstisnalara ilişkin esas ve usuller başlıklı geçici 4 üncü maddesinde;

"Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi kapsamındaki mal ve hizmetler, ilgili kuruluşların talebi üzerine Kurum tarafından belirlenir."

hükmü bulunmaktadır.

Şirket 02.12.2008 tarih ve bila sayılı yazıları ile Kamu İhale Kurumuna (KİK) yazı yazarak yazı ekindeki mal alımı konularında KİK mevzuatından istisna olmak istemiştir.

KİK ilgili yazıya verdiği 06.02.2009 tarih ve 276-2250 sayılı yazıları ile Ticari Yiyecek Malzemeleri, Ticari İçecek Malzemeleri ve Ticari Temizlik Malzemeleri (Kendi personeli için kullanılmamak şartı ile) gibi mal alımlarının istisna kapsamında temin edilebileceğine karar vermiştir.

Şirketin faaliyet konusuna yönelik mal ve hizmet alımlarına ilişkin istisna talebinin Kamu İhale Kurulunun 23.01.2009 tarih ve 2009/DK.D-11 sayılı kararı ile kabul edildiği ve karar eki 1 sayılı listede yer alan malzeme alımlarının istisna kapsamına alındığı görülmüştür.

Ancak KİK tarafından istisna kapsamına alınan söz konusu mal veya hizmet

alımlarının tamamen Şirket Yönetiminin inisiyatifinde kaldığı, herhangi bir usul ve esas belirlenmeden işlerin yürütüldüğü anlaşılmıştır.

Oysa; Belediyeler tarafından kurulan şirketler, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi sermaye şirketleridir. Bu şirketler, belediyelerin tüzel kişiliğinden ayrı ve bağımsız özel hukuk tüzel kişileridir. Belediye şirketlerine, kamu tüzel kişiliği kazandıran ya da söz konusu şirketlere kamusal yetki ve ayrıcalık tanıyan herhangi bir mevzuat düzenlemesi yoktur.

Ancak, şirketlerin ortaklarının belediyeler olması ve dolayısıyla kamu kaynağı kullanmaları nedeniyle, kamu kurumları için geçerli olan bazı usul ve kurallar belediye şirketleri için de kabul edilmiştir. Diğer bir ifadeyle Belediye şirketleri, bağımsız bütçeli ve tüzel kişiliği haiz olmak üzere özel hukuk hükümlerine göre faaliyet göstermekle birlikte, belli hususlarda kamu kurumları için geçerli olan usul ve kurallara tabidir..

Bu çerçevede, Şirketin, KİK kararıyla istisna kapsamına alınan mal ve hizmet alımlarını serbest olarak değil belli usul ve esaslara bağlayacak bir yönetmelik çıkararak, bu yönetmelik üzerinden yürütmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 6: Personel Avanslarının Yönergeye Uygun Olarak Kullandırılmaması

Yapılan incelemede, yıl içerisinde personele *"BELTAŞ Denizli Büyükşehir Belediyesi Temizlik-Ulaşım San. Tic. A.Ş Personel Yönergesi"*ne dayandırılarak avans ödemesi yapıldığı görülmüştür.

Yönergenin Ücretin Ödenmesi ve Avans başlığı altındaki 40'ıncı maddesinde:

"Personel ücretleri, izleyen ayın ilk onbeş günü içinde nakden veya personel adına açılacak banka hesabına ödenir.

Personelin istemesi halinde, çalışılan ayın ilk yarısı geçtikten sonraki günlerde, aylık ücretinin yarısını geçmemek üzere avans verilir."

Hükmü yer almasına rağmen bazı işçilere maaşlarının katları fazlası avans verilerek bu hükme uygun işlem yapılmamıştır.

Sonuç olarak, personel avanslarının meri mevzuatın bir parçası olan *"BELTAŞ Denizli Büyükşehir Belediyesi Temizlik-Ulaşım San. Tic. A.Ş Personel Yönergesi"* hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Yıl Sonu Demirbaş Sayımının Yapılmaması

Şirketin yıl sonu demirbaş sayımının yapılmadığı dolayısıyla fiili demirbaş

envanterinin çıkarılmadığı anlaşılmıştır.

Bir bilanço yılını doğru ve net sonuçlarla kapatabilmek ve yeni yıla sağlıklı verilerle girebilmek için yıl sonu sayım sonuçlarına göre varlıkların fiili envanterinin çıkarılması gerekmektedir. Bu nedenle sayım ve envanter en önemli yılsonu işlemlerinden sayılır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 186'ncı maddesinde envater çıkarmanın tanımı yapılmıştır. Buna göre envanter çıkarmak, bilanço günündeki mevcutları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tesbit etmektir. Şu kadar ki, ticari teamüle göre tartılması, sayılması ve ölçülmesi mutat olmıyan malların değerleri tahminen tesbit olunur. Mevcutlar, alacaklar ve borçlar işletmeye dahil iktisadi kıymetleri ifade eder.

İmalat ve ticaret işletmelerinde yıl içinde birçok mal giriş çıkışı olur, imal edilen ve satılan mallar bulunur. Bütün bu faaliyetler esnasında, işletmeler ne kadar dikkatli ve hassas bir sistem kurarsa kursun yine de kırılan-bozulan-kaybolan bir takım kıymetler olur. Bu sebeple işletmenin 31 Aralık tarihindeki statik mevcutlarının tespiti gerekir. Böyle bir tespit ise yapılacak sayımlarla gerçekleştirilebilir. Sayım sonuçlarına göre ne türlü işlem yapılacağı Tekdüzen Muhasebe Hesap Planı Açıklamasında yer almaktadır. Bu amaçla Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı ile Sayım ve Tesellüm Fazlaları Hesapları kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

Açıklanan nedenlerle yıl sonu mali tablolarının gerçek mali durumu yansıtabilmesi için 31 Aralık tarihi itibariyle Şirkete ait demirbaşların 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca sayımlarının yapılarak fiili envanterinin çıkarılması ve buna göre oluşacak noksan veya fazlalıkların Tekdüzen Muhasebe Hesap Planı Açıklamasında belirtildiği şekilde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Şirketin yıl sonu demirbaş sayımının yapılmaması nedeniyle, 2019 yılı bilançosunda 255 Demirbaşlar Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu Kapsamında 2014 Yılında Yapılan Tüm İhalelerin Pazarlık Usulü İle Yapılması	2014	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 Yılı İçinde Hataya Rastlanmadı
Şirket Tarafından Denizli Büyükşehir Belediyesine Verilen Teminat Mektuplarının Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi	2014	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 Yılı İçinde Hataya Rastlanmadı

www.balioglu.net